

Remiss

2019-03-05

BTH -1.5.1- 0378-2018

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

106 30 Stockholm

Remiss av betänkandet Framtidens specialistsjuksköterska – ny roll nya möjligheter (SOU 2018:77)

Blekinge Tekniska Högskola har tagit del av remissen – betänkandet ”Framtidens specialistsjuksköterska – ny roll, nya möjligheter (SOU 2018:77)” (dnr BTH-1.5.1-0378-2018).

Positiva aspekter utifrån betänkandet

Betänkandet framhåller att samtliga avnämare till utredningen är eniga om specialistsjuksköterskans centrala roll för patientsäker vård av hög kvalitet och att specialistsjuksköterskan kompetens inte tas tillvara av arbetsgivaren, samt att det behövs satsningar på den vårdvetenskapliga forskningen och på förenade anställningar, vilket är värdefulla slutsatser i betänkandet.

Vi är eniga med betänkandets slutsatser att det behövs fler specialistsjuksköterskor i vården och att specifika tjänster ska identifieras och utannonseras som specialistsjukskötersketjänster.

Utifrån betänkandet är det positivt att möjliggöra en uppbyggnad av en ny utbildning på avancerad nivå, d.v.s. en två-årig utbildning som efter grundutbildningen till sjuksköterska leder till klinisk avancerad specialistsjuksköterskeexamen (AKS) samt att högskolor/universitet får större utrymme att genomföra fristående kurser.

Betänkandets bedömning att specialistsjuksköterskeutbildningen fortsättningsvis ska vara statens ansvar är värdefullt utifrån att specialistsjuksköterskans arbetsgifter ska bedrivas utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Ett annat positivt förslag i betänkandet är att lärosäte och vårdgivare bör ingå i ett VULF-avtal i syfte att säkra behovet av antal VFU platser. Avtalet skulle då också kunna bidra till viktig förstärkning av den vårdvetenskapliga forskningen genom att 200 miljoner kronor årligen tillförs avtalet.

Kritik mot betänkandet

Betänkandet innehåller problematiska slutsatser. Utredarna har i en begränsad grad lyssnat in referensgruppens synpunkter tillika de remissvar som har inlämnats från Sveriges högskolor/universitet.

Utredningen har inte tagit hänsyn till att magisterexamen med en vetenskaplig skolning tillsammans med en specialistsjuksköterskeexamen är nödvändig för att kunna arbeta evidensbaserat i ett interprofessionellt samarbete. Genom att integrera specialistkunskap i ämnet med vetenskapliga teorier och metoder kan detta uppnås. Enligt betänkandet ska en sjuksköterska kunna gå direkt in på en tvåårig utbildning till avancerad klinisk sjuksköterska (AKS) efter sin 3-åriga sjuksköterskeutbildning. Utredningen har därmed inte tagit hänsyn till att det krävs arbetslivserfarenhet som sjuksköterska och specialistsjuksköterska för att kunna klara av de utmaningar som det innebär att ta över läkarrelaterade arbetsuppgifter. Det är vidare inte inlagt en obligatorisk masterexamen i denna utbildning och utredningen rekommenderar inte heller att det ska vara möjligt att ansöka om en masterexamen efter avslutad utbildning.

En avreglering av en nationell styrning av specialistinriktningar medför att inriktningar som är reglerade idag kommer att präglas av vårdgivarnas behov, och en patientsäker vård baserad på evidens kan således inte garanteras. Även om evidensbaserad vård betonas så framställs den vetenskapliga skolningen som genererar en magister/masterexamen inte som nödvändig, samtidigt som utgångspunkten för utredningen är att specialistsjuksköterskeutbildningen bör vara en högskoleutbildning på avancerad nivå (1 kap. högskolelagen, 1992:1434).

Sammanlagd bedömning

Vår sammanlagda bedömning är således att utredningens betänkande innehåller en del förslag som kan vidareutveckla kompetensen hos sjuksköterskor efter deras treåriga grundutbildning, såsom utveckling av en AKS, men utredningens förslag att inte erbjuda en masterexamen inom detta program försämrar specialistsjuksköterskans vetenskapliga skolning, vilket kan påverka vårdens kvalitet generellt. Därför bör det finnas en progression från grundutbildning på kandidatnivå till specialistsjuksköterskeutbildning på magisternivå och AKS kan utgöra ytterligare specialisering och karriärväg, men måste leda till en akademisk masternivå.

Detta remissvar har beretts av prefekten vid Institutionen för hälsa, Doris Bohman, i handläggningen har även huvudområdesansvarig för omvårdnad, professor Lisa Skär deltagit.

Mats Viberg
Rektor

